

Cũng một thời cơ
ấy, tùy theo người
biết dùng cũng không
biết dùng, mà có thể
làm ích hay gây hại
cho cuộc tấn-hóa.

Thế-Như	đơn lập.	B. D.
---------	----------	-------

Trong 30 hôm đầu là lúc thỏ con

... ..

da tạ. B. B.

<http://www.elsevier.com/locate/jmb>

NƯỚC MẮM BẮC-ĐẦU

CỦA ĐÔNG-LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH

Khoản 800.000.000

Số làm tại cửa bể NHẬT-LỆ cách tỉnh lỵ 1 kilômètre

Đã được nhiều nhà du lịch tây và ta tới quan sát tại cửa tắm, chứng chỉ sự tinh khiết và được đặc biệt ban theo là ngon không pha chế, có thể dùng hàng mấy mươi năm không đổi mới

Bản hiện đã bán khắp cả Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Nam-kỳ và Ai-lao. Mong rằng các ngài lưu tâm bảo người nhà mua nước tắm Bắc-Đầu để dùng hay đem làm quà cho bạn bè hơn cho vật khác.

Thơ và tiền bạc xin gửi cho M. TRẦN NHẬT TÂN là Directeur của bản hiện ĐÔNG-LỆ THƯƠNG-CỤC

HÀ-TINH

(ĐỨC-THO)

Lại lấy tiền từ lịch nữa sao?

Về khoản này, đã thấy viện cơ-

mặt thông tư ra ngày 25 tháng 8 ta

năm ngoái, đại để nói rằng:

« Chiếu chỉ từ lịch mỗi tên đình

phải chịu 5 ngày, để có phụng

« Chỉ-chuẩn và nghị-định của quan

« Toàn-quyền, tiết thừa đã thông-tư

cho các tỉnh-lỵ nha-môn đều biết,

để tuân làm, nhưng gần đây xét

ra nhiều nơi cứ bắt dân nộp

thực bạc, hoặc đi ứng - dịch

những công việc nặng nề ở nơi

khắc, dân chịu sai bị hư hỏng, mà

từ nay về sau, từ lịch làng nào cứ

cho dân ứng việc trong làng ấy,

trừ những lúc bắt thời có xảy ra

khắc, đường xá bị hư hỏng, mà

từ lịch xã-làng ấy làm không đủ,

sẽ lấy thêm từ lịch những làng lân

cận đó mà làm, hiện đã thông-cung

quan quý Khâm sự phúc y v. v. ».

Từ từ ấy đã thông-sức về các xã

thôn, thể mà mới rồi, đồng-lý nói

quan phủ lại đòi phải bỏ lấy tiền

từ lịch năm nay, mà làm những việc

khắc, không biết có quá vậy chăng?

hay là các ông đồng-lý không cứ từ

thông-tư ấy mà toàn đòi cái thủ-

đoạn từ-kỳ.

Hết-phục

QUẢNG-NGÃI

(NGÃI-HANH)

Cũng chuyện mấy bác làng

đầu này, dân làng Xuân - đình có

nhóm dân góp tiền lập chợ; trong

lúc nhóm họp đóng người, sẵn

trông ở nhà hội, các bác hương-

lỵ có bắt chơi mấy đêm. Sau không

biết ai viết giấy rải khắp cả làng,

kể là tình cảnh khổ khổ của dân:

xấu thuế nặng nề, hạn nặng

mất mùa, thể có vui gì mà hát

xướng. v. v.

Làng bắt những người lợm được

giấy mà đóng góp lại mấy ngày;

nhưng họ cứ nói lợm được, chứ

không thấy ai rải cả, việc ấy bỏ

qua; sau mấy bác hương-lỵ cứ

nghe cho người này kẻ nọ, hăm

dọa nọ kia; kẻ người nào, về khoản

lập chợ, không góp tiền hoặc góp

tiền và mấy bữa hát không đến xem,

thì các bác đều nghĩ cả.

Việc mình làm có phiên lỵ đến

dân mà dân mới than; dân than

thì đáng lẽ mình tự xét lấy mà sửa

dối mới phải, nay mấy bác này lại

lên một trên mà làm như thế, không

đều rở lòng tâm của các bác

đề ở đâu ?!

Một người trôi g làng

NHATRANG

Khó quá.

Ngày 17 Avril, kỳ giả đi ngang

huyện Vĩnh - Xương thấy hai

ông già và một bà già tay xách

com, mắt ngó dờn dác, gặp kỳ giả

đến chạy lại chào và hỏi: « Thừa

thầy, đã mấy giờ rồi, vô lao được

chưa ? ». Kỳ giả thấy nét mặt buồn

rầu, lời nói thê thảm, để chắc có sự

gì không may hỏi ra thì mới rõ

công chuyện. Mới rồi có trách quan

sức về làng mộ lính khổ đỏ. Vì

nghèo khổ nên con mấy ông bà đây

xin lý trưởng biến tên vào sổ lính

nguyên đi lính. Chẳng may có người

đi mấy lần mà lựa không được, nên

lưu sau không đi, có người ngày

lựa rồi lại bị đau nên không thể đi

được, nhưng có trình với lý trưởng.

Nào ngờ khi lựa lính xong, thấy trái

quan bắt tất cả mười người đã gặp

cảnh ngộ như trên đến huyện đem;

buộc làm việc như khổ sai mà cơm

thì không cho ăn; đã 17 ngày mà

quan không xử đoán gì.

Hà nghèo khổ mười tình nguyện đi

lính, vì trái trở mà không vào được,

còn phải bắt giam như tù, số phần

dân nghèo xứ ta bị đẩy dọa đến thế!

Chơn-tâm lại cáo

BẮC-KỲ

HANOI

Con ông Giáo Du bị ám sát

Độc giả chắc còn nhớ việc ông

Giáo Du bị ám sát hôm 22 Janvier

1930 mà báo đã thuật rõ trong

số 251 ra ngày 8 Février, mà cũng

còn nhớ rằng nguyên nhân việc ám

sát ông Giáo Du là chỉ vì ông có

người con tên là Phạm-văn-Dương.

trước có chán trong V. N. Q. Đ. Đ.

được mấy tháng sau xảy ra phần

đảng. Nay theo tin báo F. I. thì cách

vài tuần Phạm-văn-Dương được làm

Thanh-tra một thám, vừa rồi mới

bị ám sát.

Một người 30 tuổi, bản đồ ta,

đường chức Phạm - văn - Dương tại

đường Citadelle. Khi Dương ở

nhà ra đi làm việc thì bị ngay

một phát súng; viên đạn đi ngang

qua bụng dưới; bệnh tình nguy ngập.

Người kia bắn xong, lên xe đạp

trốn mất. Lính chạy theo tìm nã

song không bắt được. Phạm-văn-

Dương dùng súng lục bắn theo

song không trúng người kia mà

trúng người phụ xe.

F. I.

Truyện đơn cọng sản

Tối hôm 22 Avril, số Mật-thám

đã bắt sáu người đi rải truyền đơn

cộng sản để xúi làm nòng dân

cộng nhân học sinh và thanh niên

phiến động trong nhíp ngày 1er Mai

sắp đến. Sáu người đó hiện nay bị

giam.

Sau việc bắt bớ này số Mật thám

đã cùng số Cảnh-sát sắp đặt phòng

nhân những cuộc bạo động cộng-

sản có lẽ có.

Nguyễn-dức-Kinh, 19 tuổi, học

sinh đệ tử niên trường sư phạm, bị

trung khi đi phát truyền đơn

cộng-sản để xúi thợ thuyền đình

công trong ngày 1er Mai.

Một người cũng mang truyền đơn

đi rải ở chợ, bị bắt.

Trong ngày đó, số Mật-thám đi

xét nhiều nhà, lấy được nhiều bài

có tính chất làm rối cuộc trị an.

F. I.

NAM-DINH

Giả mạo phẩm hàm

Li bửu này, ở Nam - thành. Tây

ra một câu chuyện hiêu-bửu-danh, rất

buồn cười là câu chuyện mấy ông

lân, ông Cửu giả biến bị truy-vấn

về tội đồng mưu chế tạo các vinh-

hàm giả hiệu. Xin tường thuật như

sau đây:

Vai chủ động trong việc này là

ông Tham-tà Trần-quý-Châu.

Những người liên can:

1) Ông Phùng-ninh-Mai, quê ở

Vụ bản, làm nghề cho vay lãi, ngụ

phố phố France nhà số 39 Nam-dinh.

2) Ông Đặng trần Duyên, Phó

sự tại phòng Mổ Tồn.

3) Ông Phùng văn Vực, thương

ngiệp ở nhà số 47 phố Paul Bert

Nam - dinh.

4) Trần-xuân-Poác, thương nghiệp

ở vùng Năng linh.

Ông Mai nhờ chạy giúp cái Hàn

Lâm, ông Duyên cũng cái Hàn Lâm

còn ông Vực và ông Phác thì

cái Cửu Phàm Văn giai. Trong

số bốn ông đó ông Mai được Hàn

Lâm trước nhất. Còn ba ông kia vừa

được đạo này.

Cách đây độ hai tuần lễ, có một

người đến thưa nhỏ với quan huyện

Mỹ-Lộc việc ông Mai được Hàn Lâm.

Ông Mai từ đó bị truy vấn. Mà

đồng thời với ông, ông Hàn Duyên,

ông Cửu Vực, ông Cửu P ác cũng

theo ông mà bị bắt cả Cửu cả Hàn ra

mà đi đâu mất.

Hôm 2 Avril, quan trên cho trái đó

năm ông ấy. Lính mang trái về

trình rằng: Ông Tham-tà Châu, ông

Hàn Mai, ông Hàn Duyên, ông Cửu

Phác và ông Cửu Vực đều đi vắng.

Đến thứ hai 7 Avril, lại có trái

Tòa Án Đệ-Nhị-Cấp giao về huyện

Mỹ-Lộc, sức rồi năm ông ấy.

Nhưng nay cả năm ông đều đã bị

bắt để xét hỏi; bốn ông được tại

ngoại hầu cứu, còn ông Tham Châu

đã bị tổng Đe lao.

Từ hôm thứ ba 15 Avril 1930 đến

nay, tại phòng Dự Thăm trong Tòa

án Nam-dinh, quan Bộ Chánh Bùi

thiện Cơ vẫn xét hỏi những người

bị can về vụ Hàn giả. Bốn giờ rưỡi

chiều hôm qua 16 Avril 1930, ông

Tham Tà Hoàng Hiệu, tổng sự tại

phòng quan Phó Sự, xét ra có liên

can vào vụ Trần quý Châu, đã bị

bắt ra Tòa án để quan Dự thăm

xét hỏi.

Lại một ông Phan giả hiệu nữa

đồng đã bị bắt tại Nam-dinh Ông

Phan giả này tên là Đam.

Nghe đây: Cách mấy hôm, vì lời

khải của ông Trần-quý-Châu, mà quan

Dự-thăm Tòa án Nam-dinh ra lệnh

bắt ông Lê - thanh - Cảnh, Tham-tà

phủ Khâm sự Huế, là người có nhập

tịch dân Pháp. Nhưng ông Cảnh

không bị bắt, chỉ phải tự mình ra

Nam-dinh để đối chất với ông Trần-

quý-Châu. Trước đây ba hôm ông

Cảnh đã ra Nam. Cho giả ông Châu

hỏi và để đối chất với ông Cảnh thì

trước kia ông Châu khai rằng: Ông

Cảnh có ăn một món tiền - nay

bổng nhiều trước mặt ông Cảnh.

Ông Châu lại phân cung khai rằng:

Nhưng số tiền y gửi cho ông Cảnh

mua phở để là bộ hàng hóa, chứ

không phải là tiền để vận động về

việc phẩm bảm giả mạo.

Vì có lời khai ông Châu khai lại

như thế nên ông Cảnh đã về Huế

từ hôm 24 Avril 1930.

(Theo Thục-nghiệp)

HAI-PHONG

Lại một vụ đình công

Báo « Volonté Indochinoise » có

dăng tin rằng: Một ít cu-li làm ở

Sân kho Hai-phong hiện nay đã thôi

làm việc.

Hai người bị bắt

Sáng nay số Mật-Thám đã bắt hai

người là:

Nguyễn-văn-Mai.

Nguyễn - văn - Phất dit Cai Phất

công làm cu li bên số Sĩ Môn

Nghe đây hai người này có chán

trong hội Việt-Nam Quốc-Dân-Đảng.

KIẾN-AN

Xét nhà, bắt người

Sáng thứ hai vừa rồi, mấy

viên chức số cảnh sát đã theo lệnh

ban dự thăm đến khám nhà ông

Đoàn-xuân-Đĩnh giáo học trường tư

tại phố Tứ-phủ.

Trong khi xét nhà, các viên chức

có tịch biên ít sách vở và thư từ,

xong rồi M. Đĩnh phải áp giải về

ban dự thăm xét hỏi. Ông Đĩnh bị

cáo là có chán trong Đông-dương

Cộng-sản-đảng.

Lại mấy hôm trước đây, một

người buôn bán tên là Kỳ - Than -

cũng bị cáo có chán trong đảng này.

